Elementul intenţional

CRITERIU DECISIV DE APRECIERE A GREŞELILOR ŞI INCORECTITUDINILOR

POSIBILE ŞI... IMPOSIBILE

1 Dintr-un motiv oarecare, căpitanul unei echipe dispune ca unul dintre coechipieri să părăsească terenul. Jucătorul în cauză se supune fără să crîcnească. Are dreptul arbitrul să se opună la eliminarea lui ?
Nu. Arbitrul nu poate opri pe un jucător să părăsească terenul.

2 În mod demonstrativ, pentru a-şi manifesta deosebirea de vederi faţă de coechipierii săi, un jucător se aşează pur şi simplu jos, pe terenul de joc. Ce trebuie să facă arbitrul ?
La prima oprire normală a jocului el va da jucătorului un avertisment şi dacă acesta va persista în atitudinea sa, îl va elimina din joc.

3 În timpul meciului, un jucător n-are de lucru şi-şi aprinde o ţigare. Cum va proceda în acest caz arbitrul ?
În afară că ea constituie un pericol pentru ceilalţi jucători, o asemenea atitudine trebuie apreciată ca un caz de purtare necuviincioasă. În afara situaţiilor în care va aplica legea avantajului, arbitrul va opri jocul, îi va da jucătorului un avertisment şi va relua jocul printr-o lovitură liberă indirectă.

Iată-ne la a doua noastră discuţie pe teme de regulament de joc. De data aceasta vom face unele comentarii pe marginea articolului XII, care se ocupă de greşeli şi incorectitudini. Un henţ, voluntar sau nu, un fault, o intervenţie prin alunecare sînt comentate în fel şi chip, provoacă nesfîrşite discuţii în contradictoriu. Ştim că asemenea dispute vor mai exista cît va fi fotbal. Totuşi, vom încerca să le reducem cel puţin ca proporţii, dîndu-vă elementele principale cu care să înţelegeţi mai bine esenţa şi spiritul articolului care produce atîtea bătăi de cap.

Mai întîi însă, găsim interesant să facem o prezentare a regulamentului de joc altfel decît o cunoaşteţi. Cele 17 articole alcătuiesc două grupe. Prima cuprinde 16 din reguli : I, II, şi IV care exprimă *mijloacele* necesare jocului (teren, minge, echipament) ; III, V şi VI desemnează *personajele* care iau parte la joc, direct sau indirect (jucătorii, arbitrii) ; VII şi X trasează *durata jocului şi modul de stabilire a rezultatului* ; IX şi XI stabilesc *raporturile* dintre mijloace şi personaje (mingea în joc sau nu, ofsaid) ; VIII, XIII, XIV, XV, XVI şi XVII reglementează *modul de reluare a jocului* după orice întrerupere.

Rămîne, aşadar, grupa a doua şi... un singur articol, XII, obiectul acestor rînduri. Ce reprezintă această regulă de joc ?

Există limite precise în care trebuie să se încadreze un jucător în lupta pentru balon, norme care precizează comportarea faţă de adversari şi coechipieri, ca şi modul cum poate fi jucată mingea.

Ei bine, aceasta cuprinde articolul XII : *tot ceea ce trebuie să respecte un jucător, tot ceea ce este necesar pentru a păstra jocul într-un cadru de corectitudine şi sportivitate, stabilind totodată şi sancţiunile tehnice şi disciplinare care se aplică în caz de abatere, intenţionată sau neintenţionată.*

Caracteristica acestui important articol — al cărui conţinut rezultă din sinteza alăturată este că *la baza celor mai grave greşeli* (grupate în secţiunea I a art. XII) *TREBUIE SĂ EXISTE ELEMENTUL INTEŢIONAL. A urmări adversarul şi nu mingea,* cum a făcut Dan în meciul cu R. D. Germană cu Hoge, sau cum procedează uneori Neacşu, D. Nicolae, Dridea I şi alţii ; *a apuca de tricou* (ca Ştefan) ; a *împiedica* sub „masca" unui atac prin alunecare (ca Nunweiller III şi Greavu uneori) ; *a acţiona cu mîna asupra mingii* sau a o întinde pentru ca mingea să se lovească de ea etc. — toate acestea sînt comise în mod voit şi sancţionarea lor nu poate constitui subiect de discuţie.

Mai mult chiar, regulamentul dă drept de PENALIZARE chiar şi A INTENŢIEI, pur şi simplu. Regulamentul spune clar : „LOVEŞTE SAU ÎNCEARĂ SĂ LOVEASCĂ".

Firesc că greşelile — chiar grave — dar involuntare nu au de ce fi pedepsite ; jocul trebuie lăsat să continue. Se înţelege, însă, că nu-i uşor să faci o astfel de delimitare *între ceea ce este voluntar şi ce este involuntar,* fiind vorba de cele mai multe ori de fracţiuni de secundă între momentul săvîrşirii incorectitudinii

Mîna loveşte mingea = henţ voluntar (partea haşurată contează la henţ).

şi schimbarea fazei de joc. Este greu chiar pentru arbitri care, pe lîngă o pregătire de specialitate şi practică, mai au şi avantajul că se găsesc în imediata apropiere a fazei, darmite pentru cei aflaţi la distanţă mare, în tribune, pe banca rezervelor etc. Deseori este derutat şi arbitrul pentru că jucătorii găsesc suficiente *şiretlicuri ca să mascheze o incorectitudine* şi fac pe mirajii atunci cînd sînt sancţionaţi, influenţînd în acest mod tribunele în favoarea lor, a vinovaţilor cu alte cuvinte. Dacă, de exemplu, un jucător îşi ţine adversarul cu mîna şi arbitrul nu fluieră, deşi nu este cazul aplicării „legii avantajului", acest fapt nu trebuie interpretat ca săvîrşit fără intenţie, ci ca o greşeală de arbitraj. Şi din păcate, se întîmplă des... Am avut multe ocazii să constatăm că unii arbitri transformă loviturile libere directe — impuse de greşeli corespunzătoare — şi în special loviturile de la 11 m în... lovituri libere indirecte, acordate — în cîmp sau în suprafaţa de pedeapsă — pentru abateri precizate în secţiunea a II-a a art. XII.

Două acţiuni sînt deseori greşit interpretate de dv., dragi cititori, dar şi de unii arbitri :

a) *henţul* — care nu trebuie sancţionat decît dacă este intenţionat, adică *dacă mîna atinge sau controlează mingea. Cînd mingea loveşte mîna,* nu este cazul unei sancţiuni.

b) *atacul cu umărul* (în condiţii egale de joc, adică jucătorii să fie în aer sau pe sol) nu trebuie să fie niciodată periculos, nici violent. El trebuie fluierat cînd este primejdios (umăr contra piept) sau neregulamentar (umăr în spate), excepţînd cazurile de obstrucţie intenţionată din partea adversarului.

Se poate întîmpla însă, ca aceste infracţiuni — ca şi altele de altfel — să rămînă nesancţionate, arbitrul lăsînd în mod voit jocul să continue. În asemenea cazuri să nu protestaţi. *Intră în funcţie* o altă prevedere a articolului XII, cunoscută sub numele de *legea avantajului.* În intenţia legiuitorului a fost *să împiedice fragmentarea jocului prin dese întreruperi, să asigure jocului cursivitate şi, deci, spectaculozitate.* În acest scop, arbitrii trebuie să acorde avantaj cu largheţe, pe tot terenul, *convins fiind însă, că procedînd astfel nu profită echipa al cărei jucător a comis greşeala şi,* mai ales, *că avantajul este real pentru echipa lezată.* În această privinţă, V. Dumitrescu a greşit atunci cînd nu a sancţionat faultul asupra lui Ionescu şi a lăsat — ca avantaj — să continue faza, pentru că Rapid (este vorba de meciul de Cupă cu Dinamo) *n-a avut efectiv un avantaj* din aceasta. Şi pentru că am amintit de acest caz, să subliniem că *atacul prin alunecare trebuie apreciat drept corect numai atunci cînd piciorul urmăreşte mingea,* indiferent dacă este efectuat din faţă, lateral sau din spate, aşa cum de altfel am avut posibilitatea să vedem mulţumită micului ecran, că este practicat de majoritatea echipelor. *Intenţia,* vizibilă, *de a împiedica însă pe adversar prin acest procedeu* — folosit incorect — *trebuie sancţionată.* Şi primul şi cel mai în măsură să aprecieze corect este arbitrul prin poziţia pe care o ocupă faţă de faza de joc.

În concluzie, trebuie să reţineţi în mod special următoarele :

— *la greşeală gravă, sancţiune gravă ; la una uşoară — sancţiune uşoară ;*

— *aceeaşi infracţiune de joc se pedepseşte la fel,* cu sancţiunea corespunzătoare, *în cîmp ca şi în spaţiul de pedeapsă ;*

— la baza greşelilor sancţionabile, prevăzute de secţiunea I a art. XII, *trebuie să stea intenţia ;*

— *se pedepseşte şi intenţia ;*

— *arbitrul este cel mai aproape de fazele de joc şi deci mai în măsură să vadă şi să aprecieze corect abaterea.*

Şi cu aceasta credem că am epuizat cele ce voiam să subliniem în aceste rînduri, ca mai important, din cuprinsul articolului XII. Viitoarea întîlnire, numărul următor, tot pe tema acestui articol.

SINTEZA ARTICOLULUI XII

	GREŞELI INTENŢIONATE CONTRA UNUI ADVERSAR	SANCŢIUNI
I.	1. A da sau a încerca să dai o lovitură de picior 2. A pune piedică 3. A sări 4. A ataca violent sau periculos 5. A ataca pe la spate 6. A lovi sau a încerca să lovești 7. A ține 8. A împinge 9. A juca mingea cu mîna	Lovitură liberă directă sau 11 m.
II.	1. Joc periculos 2. A ataca un adversar care nu încearcă să joace balonul 3. A ataca portarul în suprafaţa porţii atunci cînd el nu ţine mingea în mîini şi nu jenează un adversar 4. Fiind portar, face mai mult de 4 paşi ţinînd mingea 5. Fără să joace mingea face în mod intenţionat obstrucţie unui adversar	Lovitură liberă indirectă
III.	1. A reintra pe teren în cursul jocului fără să fi obţinut asentimentul arbitrului	Avertisment şi „minge de arbitru"
	2. A încălca cu persistenţă regulile de joc 3. Dezaprobarea deciziilor arbitrului 4. Purtare necuviincioasă	Avertisment şi lovitură liberă indirectă
IV.	1. Purtare violentă — Brutalitate contra — Unui adversar...	Eliminare şi lovitură liberă directă
	1. Purtare violentă — Brutalitate contra — Arbitrului sau unui partener...	Eliminare şi lovitură liberă indirectă
	1. Purtare violentă — Cuvinte injurioase sau grosolane...	Eliminare şi lovitură liberă indirectă
	2. Purtare necuviincioasă după avertisment...	Eliminare şi lovitură liberă indirectă

1. Şase greşeli — şase faulturi. 2. „Capra" — fault. 3) Mingea loveşte mîna = henţ involuntar. 4. Joc periculos.

ÎN ACESTE CAZURI SE PROCEDEAZĂ ASTFEL...

— Din greşeală, arbitrul fluieră o infracţiune comisă fără intenţie de un jucător în apărare, în suprafaţa de pedeapsă. De pildă, el este lovit de minge în mînă fără să schiţeze vreun gest de a juca sau lovi mingea cu mîna. Ce trebuie să facă arbitrul, care-şi recunoaşte greşeala ?

● **Arbitrul va acorda o „minge de arbitru" pe locul unde se găsea mingea în momentul opririi jocului.** Conducătorul de joc poate reveni asupra unei decizii cu condiţia ca jocul să nu fie reluat.

— Poate decide arbitrul că o greşeală comisă în careu nu este destul de gravă pentru a fi penalizată cu 11 m şi să acorde, în acest caz, o lovitură liberă indirectă ?

● **Arbitrul nu trebuie să fie sentimental şi nici să ia jumătăţi de măsură. El trebuie** să judece nu gravitatea faptelor, ci intenţia. **Dacă greşeala n-a fost comisă intenţionat, arbitrul — care n-ar fi trebuit să oprească jocul — îl va relua cu o „minge de arbitru". Dar dacă este făcută, în mod intenţionat în careu, una din cele nouă greşeli grave sancţionabile cu lovitură liberă directă, arbitrul trebuie să acorde 11 m. Orice altă decizie ar constitui o eroare tehnică.**

— În ce situaţii va anula arbitrul un gol pentru a acorda o lovitură de la 11 m ?

● **1) Cînd arbitrul a fluierat prematur o greşeală gravă, care atrage după ea un 11 m, înainte ca mingea să fi pătruns în poartă, oprind astfel iremediabil jocul.**

2) Cînd în urma unei lovituri libere acordată echipei în apărare în propria-i suprafaţă de pedeapsă, mingea — după ce a intrat în joc — este readusă de un vînt puternic înapoi în careu şi fără să mai fie jucată de un alt jucător, este lovită cu mîna de executantul loviturii libere şi introdusă în poarta proprie.

3) Cînd în urma executării unei lovituri de poartă mingea revine în careu în aceleaşi condiţiuni ca la pct. 2, este lovită cu mîna de executantul loviturii şi trimisă în propria-i poartă.

4) Cînd la un corner, mingea loveşte un stîlp al porţii şi revine în teren. În acest timp, un apărător comite în careu o greşeală care se pedepseşte cu 11 m. În acelaşi moment însă, executantul cornerului loveşte din nou mingea, fără să mai fi fost jucată de un alt jucător, şi marchează.

— Doi adversari se lovesc în careu în timp ce mingea se află în joc, la centrul terenului. Arbitrul nu ştie cine a lovit întîi. Ce face ?

● **Elimină pe ambii jucători şi acordă o „minge de arbitru" pe locul unde se afla mingea cînd a fost oprit jocul.**

— Dar dacă un apărător loveşte intenţionat cu piciorul pe un adversar aflat în careu în timp ce mingea este la centrul terenului ? Ce decizie ia arbitrul ?

● **11 m şi eliminarea jucătorului vinovat. În asemeneea cazuri nu contează poziţia mingii, ci locul infracţiunii.**

— Un jucător, protejîndu-şi figura sau o parte sensibilă a corpului, este lovit de minge în mîini sau în braţ.

● **Dacă este vorba de un gest natural, instinctiv de protejare, nu-i cazul unei greşeli intenţionate; arbitrul trebuie să lase jocul să continue chiar dacă acest gest a avut drept consecinţă să dea posibilitate jucătorului în cauză să intre în posesia mingii. Ar fi fost greşeală dacă acest gest era însoţit de un control asupra balonului cu mîinile sau braţul.**

— În cădere, un apărător loveşte cu mîna mingea aflată în afara careului şi apoi o trage cu mîna în interiorul suprafeţei de pedeapsă. Trebuie acordat 11 m ?

● **Nu, ci lovitură liberă directă din afara careului, adică acolo unde a fost comis prima dată henţul.**

— Un jucător primeşte îngrijiri în afara terenului, lîngă poarta echipei sale. Portarul este ieşit undeva în careu. Un adversar se îndreaptă cu mingea spre poartă. Văzîndu-şi echipa în pericol, jucătorul de pe tuşă pătrunde repede în teren, îl depose-dează corect pe atacant şi degajează mingea. Ce face arbitrul ?

● **Opreşte jocul, dă un avertisment jucătorului vinovat şi reia jocul cu o „minge de arbitru"**

— Un jucător reintră pe teren fără să aştepte o oprire a jocului şi fără aprobarea arbitrului, care nu este informat de prezenţa lui decît mult timp după reintrare şi după ce marchează un gol. Care trebuie să fie decizia arbitrului, dacă — după ce a verificat identitatea jucătorului — i-a permis să ia parte în continuare la joc ?

● **Reintrarea neregulamentară a acestui jucător nefiind sancţionată în terenul de joc, înseamnă că arbitrul l-a lăsat să ia parte din nou la joc. El va acorda golul şi va da un avertisment jucătorului vinovat. Arbitrul va consemna în raport condiţiile în care a acordat golul.**

— Într-un moment cînd jocul este în curs de desfăşurare, un jucător aflat în faţa porţii sale se întoarce către un spectator cu care are explicaţii într-o formă necorespunzătoare. Ce atitudine ia arbitrul ?

● **Îl va avertiza sau chiar elimina, dacă va fi cazul unor injurii grave, pe jucătorul vinovat şi va acorda o lovitură liberă indirectă pe locul unde s-a comis abaterea.**

— În timpul pauzei dintre reprize un jucător loveşte pe un adversar sau se face vinovat de purtare violentă.

● **Jucătorul vinovat va fi eliminat din joc (nu va mai lua parte la repriza a doua), cu condiţia însă ca arbitrul sau unul de tuşă să fi fost martor la incident.**

Pagină realizată de
George N. GHERGHE
şi Petre GAŢU